

Додаток 15

до Правил прийому на навчання до ДТЕУ
для здобуття вищої освіти в 2024 році
(абзац 3 пункт 3 розділу II)

ПОЛОЖЕННЯ про роботу освітніх центрів «Донбас-Україна», «Крим-Україна» в Державному торговельно-економічному університеті

I. Загальні положення

1. Положення про роботу освітніх центрів «Донбас-Україна», «Крим-Україна» в Державному торговельно-економічному університеті (далі – Положення), розроблено приймальною комісією Державного торговельно-економічного університету відповідно до порядку, що розроблений відповідно до абзацу п'ятого частини четвертої статті 44 Закону України «Про вищу освіту», Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти особами, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 березня 2021 року № 271 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 19 липня 2023 року № 866), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 серпня 2023 р. за № 1331/40387 (далі – наказ № 271), Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 березня 2024 року № 266, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за № 379/41724 із змінами затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2024 року №326 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 березня 2024 року за №403/41748 (далі – Порядок прийому), визначає особливості отримання документів про загальну середню освіту та особливі умови прийому для здобуття вищої освіти (далі - заклади освіти) у Державному торговельно-економічному університеті (далі – Університет) особами, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, із наданням можливості вступати у межах встановлених квот прийому до закладів освіти України.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

заявник - особа, яка:

- після 20 лютого 2014 року завершила здобуття повної загальної середньої освіти в закладі освіти на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя;
- після 07 квітня 2014 року завершила здобуття повної загальної середньої освіти на окремих територіях України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, що є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації);
- проживає на зазначених територіях або на території населених пунктів на лінії зіткнення відповідно до Переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та Переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2014 року № 1085-р (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2018 року № 79-р) в населених пунктах, віднесених до території активних бойових дій станом на 01 липня 2023 року або тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, або територій, тимчасова окупація яких Російською Федерацією завершилась після 01 вересня 2022 року (далі - території, де неможливо забезпечити

виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес), і отримала документ про повну загальну середню освіту в інших адміністративно-територіальних одиницях України за екстернатною або дистанційною формою здобуття освіти;

- **освітня декларація** (далі - декларація) – документ, який містить інформацію щодо здобуття результатів навчання та проходження періодів навчання за курс загальної середньої освіти на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, а також дані про особу, яка подає заяву на проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації. Декларація заповнюється за формою згідно з додатком 1 до цього Положення та підписується заявником особисто.

У цьому положенні термін «**тимчасово окупована територія України**» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України».

Положення поширюється також на осіб, які переселилися з зазначених територій після **01 січня у рік вступу.**

3. Це Положення визначає особливі умови проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації і прийому для здобуття вищої освіти таких категорій заявників, які вступають для здобуття освіти на відповідному рівня вперше:

- громадяни України, які проживають на територіях, вказаних у пункті 2 цього розділу;
- іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, особи, яким надано статус біженця в Україні, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та особи, яким надано статус закордонного українця, які перебувають в Україні на законних підставах та проживають на територіях, вказаних у пункті 2 цього розділу.

4. Заявники мають право на:

- проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації;
- отримання документа державного зразка про повну загальну середню освіту;
- прийом до закладів освіти для здобуття вищої освіти (на конкурсних засадах та в межах встановлених квот) за результатами вступних випробувань або за результатами національного мультипредметного тесту чи зовнішнього незалежного оцінювання (за вибором заявника).

5. Документи про освіту (освітні документи), видані на тимчасово окупованій території України, **не визнаються.**

II. Організація роботи із заявниками

1. Організацію роботи із заявниками здійснюють освітні центри «Крим-Україна» та освітні центри «Донбас-Україна» (далі - Центри) в Державному торговельно-економічному університеті, м. Київ.

2. Центри створюються на базі Університету, який здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за кошти державного бюджету, спільно із закладом загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва для проведення річного оцінювання та державної підсумкової атестації, замовлення та видачі документа державного зразка про повну загальну середню освіту в передбачених цим Положенням випадках (далі - уповноважений заклад загальної середньої освіти).

Університет забезпечує функціонування Центрів на правах підрозділу Приймальної комісії. Керівником Центру призначається один із заступників відповідального секретаря Приймальної комісії.

Інформація про створення Центрів, їх повноваження, графік роботи, правила прийому та встановлені квоти розміщується на вебсайтах Міністерства освіти і науки України та Університету.

3. Центри:

- надають консультації та сприяють в оформленні декларації заявника;
- сприяють проведенню річного оцінювання та державної підсумкової атестації заявника з **української мови та історії України**, видачі йому документів державного зразка про повну загальну середню освіту (відповідальний - заклад загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва);
- організують оформлення документів заявника як вступника, **проведення вступного випробування (вступних випробувань)** у формі співбесіди або конкурсу фізичних здібностей до Університету та (в разі проходження конкурсного відбору) надання рекомендації для вступу до закладів вищої освіти (відповідальний - Університет).
- сприяють поселенню заявника на час проходження річного оцінювання, державної підсумкової атестації та проведення вступного випробування до гуртожитку Університету;
- сприяють отриманню заявником документів, що посвідчують особу.

4. Центри працюють з 01 червня до 30 вересня 2024р.

III. Особливості отримання заявниками документів про повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої освіти

1. Заявники для отримання документів про повну загальну середню освіту, необхідних для здобуття вищої освіти, проходять річне оцінювання та державну підсумкову атестацію (крім випадків звільнення від державної підсумкової атестації) за екстернатною формою здобуття освіти у закладі загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва.

2. Зарахування заявників на екстернатну форму здобуття освіти до закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва здійснюється згідно з наказом його керівника та за:

- заявою (для повнолітніх заявників);
- заявою батьків (одного з батьків) або інших законних представників (для неповнолітніх заявників).

За відсутності документа, що посвідчує особу подається свідоцтво про народження.

Заяву про зарахування на екстернат може подати неповнолітня особа у супроводі родичів або будь-яких інших повнолітніх осіб, які не є її законними представниками.

Під час подання заяви заявник пред'являє особисто документ, що посвідчує особу, у разі його відсутності - свідоцтво про народження.

До заяви, поданої в паперовій формі, заявник додає декларацію з вклеєною до неї фотокарткою.

Заявник має право додати до декларації, у тому числі шляхом надсилання електронною поштою, інші матеріали (у паперовому вигляді або у форматі цифрових зображень), які можуть прямо чи опосередковано підтверджувати наведену в декларації інформацію.

Посадова особа закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва робить копії з оригіналів поданих документів та завіряє їх в установленому порядку. Оригінали документів повертаються заявнику.

3. У разі настання обставин, що об'єктивно унеможливають особисте прибуття для подання заяви, заявник надсилає на електронну пошту закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва:

- скановані копії (фотокопії) документів, передбачених абзацами другим-сьомим пункту 2 цього розділу (декларація подається без фотокартки);
- фотокартку розміром 3 x 4 см (1 Мб в електронній формі);
- інші матеріали (у формі цифрових зображень), які на думку заявника можуть підтверджувати наведену в декларації інформацію.

4. Річне оцінювання та державна підсумкова атестація заявників, зарахованих на екстернатну форму здобуття освіти до випускного 11-го класу, проводиться на наступний день після отримання заяви або в інші строки, визначені заявником (його законним представником) у заяві про зарахування на екстернатну форму здобуття освіти, але не раніше дати початку роботи Центрів і не пізніше трьох днів до дати завершення роботи Центрів.

Заявники, які не мають свідоцтва про базову середню освіту та зараховані на екстернатну форму здобуття освіти до 11 класу, мають право одночасно пройти річне оцінювання та державну підсумкову атестацію екстерном за курс базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти.

Результати річного оцінювання з навчальних предметів визначаються посадовою особою закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва відповідно до декларації та зазначаються в додатку до документа про загальну середню освіту як «атестований». Результати річного оцінювання з української мови та історії України зазначаються у додатку до документа про загальну середню освіту. Середній бал документа про освіту розраховується як середній бал результатів річного оцінювання з української мови та історії України.

Заявник має право впродовж наступного навчального року пройти річне оцінювання у порядку, визначеному розділом II Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 10 лютого 2021 року № 160). При цьому заявникові видається новий додаток до документа про повну загальну середню освіту.

Державна підсумкова атестація заявників здійснюється в закладі загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва з української мови та історії України відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979.

5. Після успішного проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації заклад загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва видає заявникові довідку про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації та замовляє заявникові відповідний документ про повну загальну середню освіту та після отримання від відповідного органу управління освітою видає його відповідно до Порядку замовлення документів про базову середню освіту та повну загальну середню освіту, видачі та обліку їх карток, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 грудня 2003 року № 811, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 16 лютого 2004 року за № 201/8800 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 13 серпня 2007 року № 737).

6. У разі настання обставин, що об'єктивно унеможливають особисте прибуття заявника до закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва, його річне оцінювання та державна підсумкова атестація (крім випадків звільнення від державної

підсумкової атестації) з української мови та історії України проводяться шляхом дистанційної індивідуальної співбесіди з відеофіксацією.

Довідку про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації (крім випадків звільнення від державної підсумкової атестації) заклад загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва передає в Центр.

Заявник має право пройти річне оцінювання у порядку, визначеному розділом II Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 10 лютого 2021 року № 160), впродовж року після замовлення документа про повну загальну середню освіту.

IV. Прийом для здобуття вищої освіти

1. Заявник має право вступати для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти.

Заявник має право вступати для здобуття вищої освіти на місця, що фінансуються за кошти державного бюджету або за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

2. Правила прийому осіб, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, затверджуються Вченою радою університету відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 березня 2024 року № 266, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за № 379/41724 із змінами затвердженими Наказом Міністерства освіти і науки України від 15 березня 2024 року №326 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 березня 2024 року за №403/41748 з урахуванням особливостей, визначених цим Положенням, затверджуються Вченою радою як додаток до правил прийому до Університету (далі - Правила прийому).

3. Відповідно до Порядку прийому вступники, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, або переселилися з неї після 01 січня 2024 року, **подають документи з урахуванням особливостей, передбачених наказом № 271.**

Заявником особисто подаються в письмовій формі такі документи:

- заява;

Коментар:

Відповідно до Порядку прийому заяву в паперовій формі вступник подає особисто до приймальної комісії закладу вищої освіти (за згодою закладу освіти або в разі перебування вступника на тимчасово окупованій території – дистанційно з використанням засобів електронного зв'язку). Зміст заяви в паперовій формі відповідає змісту заяви в електронній формі. Уповноважена особа приймальної комісії вносить відомості кожної заяви в паперовій формі до ЄДЕБО в день прийняття заяви (з відповідною поміткою в разі дистанційної подачі заяви). Мотиваційний лист додається вступником до заяви в паперовій формі, в ЄДЕБО в даних заяви вказується номер особової справи вступника у закладі освіти, де міститься мотиваційний лист. Належним дотриманням вимоги встановлення фізичної особи, яка дистанційно подає заяву в паперовій формі, вважається електронна

ідентифікація фізичної особи, яка подає такі документи з використанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису.

- сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання 2021 року або результати національного мультипредметного тесту 2022-2024 років (за бажанням);
- довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (за наявності);
- документ, що посвідчує особу (або тип та номер (серію та номер), а за його відсутності – свідоцтво про народження.

У разі відсутності в документі, що посвідчує особу, відмітки про реєстрацію місця проживання на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес, підтвердження факту проживання може здійснюватися на підставі відомостей, зазначених у документах, визначених в абзаці третьому частини сьомої статті 4 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», копіях документів, до яких вносяться відомості про місце проживання та/або довідки про реєстрацію місця проживання батьків (одного з батьків), в яких зазначено місце проживання на відповідних територіях;

- чотири кольорові фотокартки розміром 3 x 4 см;
- документ про освіту державного зразка (або серію і номер) та додаток до нього;
- довідку про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації (крім випадків звільнення від державної підсумкової атестації) закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва в рік вступу (за відсутності документа про освіту державного зразка та додатка до нього), яка є підставою для участі в конкурсі без подання сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання або національного мультипредметного тесту.

4. У разі настання обставин, що об'єктивно унеможливають особисте прибуття для подання документів, заявник надсилає на електронну пошту Центра (приймальної комісії університету):

- скановані копії (фотокопії) документів, передбачених у пункті 3 цього розділу;
- фотокартку розміром 3 x 4 см (1 Мб в електронній формі);

Довідку про про успішне проходження річного оцінювання та державної підсумкової атестації (крім випадків звільнення від державної підсумкової атестації) Центр отримує від закладу загальної середньої освіти «Школа екстернів» м. Києва.

5. Документи від заявника для вступу для здобуття освітнього ступені молодшого бакалавра, бакалавра за кошти державного бюджету приймаються в два етапи:

- перший етап – в терміни, визначані Правилами прийому;
- другий етап – прийом заяв завершується за 7 днів до завершення роботи Центрів, проведення вступних іспитів завершується не пізніше ніж за 5 днів до завершення роботи Центрів, рейтинговий список оприлюднюється не пізніше ніж за 3 дні до завершення роботи Центрів, а зарахування проводиться не пізніше дати завершення роботи Центрів.

Заявник складає в Університеті співбесіду або конкурс фізичних здібностей:

- співбесіду з математики (та конкурс фізичних здібностей на спеціальність 017 Фізична культура і спорт).

6. Заявник, який не проходить у Центрі річне оцінювання та державну підсумкову атестацію, подає до ДТЕУ документ про повну загальну середню освіту державного зразка та складає вступні випробування з 3-х конкурсних предметів, визначених Правилами прийому.

7. Конкурсний бал заявника для вступу для здобуття освітнього ступеня бакалавра обраховується згідно Порядку прийому та Правил прийому.

У разі настання обставин, що об'єктивно унеможливають особисте прибуття заявника для складання співбесіди або конкурсу фізичних здібностей, за зверненням заявника проводяться шляхом дистанційної співбесіди або дистанційного конкурсу фізичних здібностей з відеофіксацією.

Оцінки річного оцінювання з української мови та історії України можуть використовуватись як оцінки вступних іспитів.

8. Зарахування заявників на основі повної загальної середньої освіти на місця державного замовлення відбувається в межах установлених квот за конкурсом відповідно до конкурсного бала заявника у строки, встановлені Порядком прийому та Правилами прийому.

9. У рейтингових списках, списках рекомендованих до зарахування та в наказах про зарахування прізвища заявників шифрують, а саме кожному заявникові присвоюється цифровий код у вигляді ХХХХ-ДДДДДДД, де ХХХХ відповідає коду закладу освіти в Єдиній державній електронній базі з питань освіти; ДДДДДДД – коду фізичної особи - вступника в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

10. Зарахування заявників здійснюється:

- на денну форму здобуття освіти на основі повної загальної освіти для здобуття вищої освіти за кошти фізичних та/або юридичних осіб – відповідно до Правил прийому на навчання до Університету;
- на заочну форму здобуття освіти на основі повної загальної освіти за кошти державного бюджету – не пізніше 15 вересня; за кошти фізичних та/або юридичних осіб – відповідно до Правил прийому на навчання до Університету.

11. Відповідно до Порядку прийому після прийняття приймальною комісією рішення про рекомендування до зарахування заявники зобов'язані у строк, визначений для виконати вимоги для зарахування на місця державного замовлення, мають підтвердити вибір місця навчання в електронному кабінеті з накладанням кваліфікованого електронного підпису або подати особисто оригінали документів, передбачені Порядком прийому, що регламентують вступ до закладів вищої освіти у поточному році, з урахуванням особливостей, зазначених у цьому Положенні.

У разі настання обставин, що об'єктивно унеможливають особисте подання заявником оригіналів документів, передбачених Правилами прийому, заявник надсилає на електронну пошту Центрі (приймальної комісії університету) скановані копії (фотокопії) відповідних документів.

Оригінали документів (крім сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання, результатів національного мультипредметного тесту), які передбачені Порядком прийому, обов'язково мають бути подані до приймальної комісії Університету впродовж трьох місяців після початку навчання. У разі неподання цих документів та/або не укладання договору на навчання у встановлений строк наказ про зарахування скасовується в частині зарахування такого заявника.

Відповідно до Порядку прийому особи, місце проживання яких зареєстроване (задеклароване) на тимчасово окупованій території та знаходяться на ній, можуть укласти договір про навчання в закладі вищої освіти впродовж трьох місяців після початку навчання, а його відсутність не перешкоджає включенню таких осіб до наказу про зарахування. В іншому випадку наказ про зарахування скасовується в частині зарахування такої особи.

Заявники можуть подавати заяви (до 5 заяв) лише через один Центр, у тому числі, в електронній формі (у разі вступу за результатами зовнішнього незалежного оцінювання) з наступним поданням документів, що підтверджують право на вступ за квотою.

Заявник може звернутись до Центрів, у тому числі електронною поштою або іншими каналами зв'язку, визначеними Центрами, із зазначенням можливого строку прибуття для отримання Запрошення для проходження державної підсумкової атестації та/або участі у вступних випробуваннях для вступу через освітні центри «Крим-Україна» та «Донбас-Україна» за формою згідно з додатком 2 до цього Положення.

Додаток 1
до Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій Російською Федерацією території -України
(пункт 2 розділу I)

Місце для фотокартки

ОСВІТНЯ ДЕКЛАРАЦІЯ
про здобуття базової середньої освіти або повної загальної середньої освіти

Розділ I. Загальні відомості

1.

(прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))

2.

(документ, що посвідчує особу заявника, або свідоцтво про народження у разі його відсутності)

3.

(місце проживання: поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця, номер: будинку, квартири заявника)

4.

Meta

звернення

(вступ до закладів вищої, фахової передвищої освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти)

5.

(освітній (освітньо-професійний) ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), на який претендує заявник)

6.

(шифр та назва професії, спеціальності, за якою вступає заявник)

7.

(додаткові відомості*)

Даю згоду на обробку моїх персональних даних та на перевірку інформації щодо статусу внутрішньо переміщеної особи (підпис, прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))

(підпис
наявності))

(прізвище, ім'я, по батькові (за

* У разі необхідності зазначається найменування закладу освіти, який видав попередній визнаний документ про освіту, здобутий освітній / освітньо-професійний ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) та/або кваліфікацію.

Розділ II. Відомості про здобуті результати навчання

Результати

навчання

Вказуються здобуті результати навчання за рівень базової середньої освіти або повної загальної середньої освіти

(підпис
заявника)

(прізвище, ім'я, по батькові

Дата заповнення та подання освітньої декларації: « _____ » _____ 20__ року

Додаток 2
до Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій Російською Федерацією території України
(пункт 11 розділу IV)

ЗАПРОШЕННЯ

на участь у державній підсумковій атестації та/або вступних випробуваннях для вступу через освітні центри “Крим-Україна” та “Донбас-Україна”

Запрошення дійсне до _____ 202_ року

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові (за наявності) _____

Дата народження _____

Документ, що посвідчує особу / свідоцтво про народження (у разі відсутності документа, що посвідчує особу) _____

тип документа: _____

номер: _____

серія: _____

дата видачі: _____

Місце фактичного проживання

Вулиця/проспект/бульвар _____

Буд. _____ Кв. _____

Населений пункт _____

Область _____

Запрошується для вступу через освітній центр “Донбас-Україна” / “Крим-Україна”* закладу освіти Найменування закладу вищої освіти: ДТЕУ

на спеціальність _____

адреса прибуття вступника: м. Київ, вул., Кіото, 19

Особа, яка супроводжує вступника: _____

дата народження: _____

номер та серія документа: _____

дата видачі: _____

Відповідальний секретар
Приймальної комісії _____
(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Директор Освітнього центру _____
(підпис)

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

М. П. (за наявності)